

Na frontě studené války

Československo 1948-1956

Výstava je věnována tisícům neznámých spoluobčanů, kteří se po únoru 1948 rozhodli ze zahraničí aktivně bojovat proti komunistické moci v Československu. Na hranici mezi Východem a Západem probíhaly v letech 1948-1956 dramatické střety studené války. Tajné operace exilových zpravodajských skupin jsou v současnosti prakticky zapomenuté. Dnes hledáme jejich význam pro vývoj naší země i pro tradice boje za svobodu a demokracii.

25. 2. – 3. 5. 2009
Muzeum hlavního města Prahy
Na Poříčí 52
Praha 8

Převzetí moci komunisty v Československu
25. února 1948 lze chápat mimo jiné jako datum zahájení protikomunistického odboje. Jistě není žádným tajemstvím, že se na něm podílely západní mocnosti. Spojily se zde zájmy čs. exilu se zájmy států ohrožených reálně či teoreticky Sovětským svazem a vznikajícím systémem jeho satelitů.

Protikomunistický odboj, nazývaný v Československu odbojem "třetím", je chápán (pokud je vůbec akceptován) jako konkrétní aktivní ozbrojené, zpravodajské nebo sabotážní akce v období let 1948-1956. Aktery byly z vlastní vůle desetitisíce československých občanů, žijících na území státu, nebo uprchlíků. V řadě případů vznikala tento odboj zcela nezávisle a spontánně jako reakce na teror rozpoutaný komunisty proti jinak smýšlejícím. Pokud byl tento odboj nějak organizován, jednalo se o řízení několika nepříliš koordinovanými středisky v zahraničí.

Hranice Československa mezi Východem i Západem jej předurčovala k tomu, aby právě zde proběhly dramatické střety studené války. Nepřerostly v konflikt otevřený, přesto mají nepochybně svůj význam. Pokud je poznáme a dokážeme popsat, můžeme poznat i hodnotu jejich obětí.

Od operací kurýrů uplynulo již přes padesát let. Stále se ale jedná o téma málo známé, historicky zpracované jen nahodile. Nejsou k dispozici zdaleka všechny doklady, a to zejména z archivů demokratického světa. Přesto je naší povinností pokoušet se objasnit události a nově je definovat. Musíme zodpovědět otázky po významu odboje a jeho výsledcích. Musíme připomenout tisíce spoluobčanů vězněných, popravených nebo zabitých na státních hranicích, kteří se do boje proti totalitní moci vydali s vědomím obrovských rizik pro ně samé i jejich blízké.

V neposlední řadě si touto výstavou připomínáme výročí komunistického převratu v Československu. Ten byl důvodem, proč tisíce našich spoluobčanů vedly statečný boj proti totalitní moci.

Státní bezpečnosti se podařilo podchytit na čtyři tisíce osob, které se podílely na zpravodajských operacích jako kurýři, organizátoři v zahraničí a pomocníci na území Československa.

K dlouholetým trestům vězení bylo odsouzeno asi 250 kurýrů. 12 kurýrů bylo popraveno, nejméně 7 zahynulo na hranicích, 11 zemřelo ve vězení.

Ne všichni byli čitankoví hrdinové. Žili v době, která kladla na jedince obrovské nároky. Přesto riskovali a zaslouží si náš respekt.

Na frontě studené války - Československo 1948-1956

Výstava se koná pod záštitou starosty Městské části Praha 1 Ing. Petra Hejmy a starosty Městské části Praha 8 Josefa Noska.

Kurátor výstavy:

Prokop Tomek

Grafika a výstavní design:

Mária Hostinová

Architektonické řešení exteriérového poutače:

Milan Buchta

Produkce:

Marek Čulen, Bohumila Křížová

Jazyková redakce textů:

Jitka Šmídová, David Svoboda

Překlad:

Antonín Hlušík

Jazyková redakce překladů:

Alexis Gibson

Tisk:

Signpek s.r.o.

Registrátor:

Renata Gallová

Exponáty zapůjčily:

Muzeum policie ČR
Archiv bezpečnostních složek
Vojenský historický ústav

Fotografie:

Archiv bezpečnostních složek

Stavba:

Roman Bártů

Aranžérské práce:

Eliška Braidlová

Osvětlení:

ZUCAR s.r.o.

25. 2. – 3. 5. 2009

Denně kromě pondělí 9:00 – 18:00

www.ustrcr.cz
www.muzeumprahy.cz

